

Agendanr.: 13
Voorstelnr.: RB2020087
Onderwerp: Bestedingsvoorstel bestemmingsreserve Duurzaamheid
Programma: Duurzaamheid
Wethouder(s): V. C.M. Stam
Portefeuille: Duurzaamheid

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 24 november 2020

Voorstel / besluit:

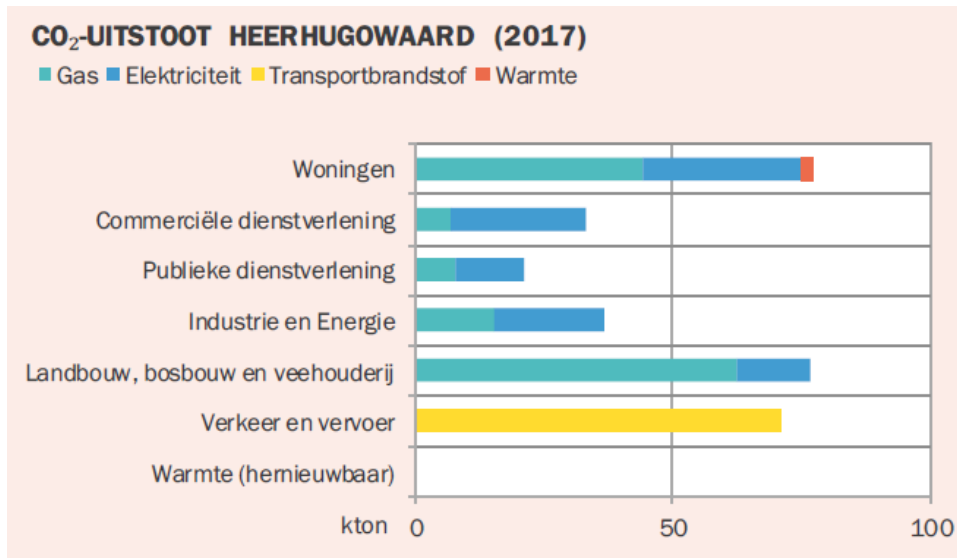
1. De bestemmingsreserve Duurzaamheid te koppelen aan het streven naar CO₂-neutraliteit en daarvoor de eis van revolverendheid aan te passen naar 'revolverend indien mogelijk'.
2. De volgende uitgaven voor 2021 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid te onttrekken:
 - a. € 150.000 voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
 - b. € 80.000 voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen op basis van Transitievisie Warmte (TVW).
 - c. € 100.000 voor de uitwerking van de Regionale Energie Strategie (RES).
 - d. € 60.000 voor duurzame mobiliteit.
 - e. € 10.000 voor het opleiden van energieambassadeurs.
 - f. € 80.000 voor de communicatie, participatie en proceskosten.

Inleiding

Bij vaststelling van de Lokale Energie Strategie (RB2020012) is voorgesteld te onderzoeken of de bestemmingsreserve gekoppeld kan worden aan het streven naar CO₂-neutraliteit. Hiervoor zou een voorstel ter vaststelling worden aangeboden aan uw raad bij de begroting 2021. Omdat in de raadsvergadering van de begroting er geen ruimte is voor andere voorstellen, wordt dit voorstel nu apart aan uw raad ter vaststelling voorgelegd.

In 2010 is de bestemmingsreserve duurzaamheid ingesteld door de gemeenteraad (RB2010145). Deze reserve wordt gevoed door de opbrengsten van onder andere zonnepanelen en windmolens. Uit deze reserve worden verschillende (aan duurzaamheid gerelateerde) projecten bekostigd, onder andere de strategie duurzame ontwikkeling 2016-2019 was hieraan gekoppeld. Aangezien deze strategie inmiddels 'verlopen' is, is bij vaststelling van de Lokale Energie Strategie (RB2020012) voorgesteld te onderzoeken of de bestemmingsreserve gekoppeld kan worden aan het streven naar CO₂-neutraliteit.

In dit voorstel stellen we uw raad voor om de bestemmingsreserve duurzaamheid te koppelen aan CO₂-neutraliteit. Door de reserve te koppelen aan dit streven kan deze ingezet worden om uitgaven die bijdragen aan dit streven, en binnen de kaders van de LES vallen, te dekken. Het streven naar CO₂-neutraliteit vergt inzet van de gemeente op alle klimaattafels: gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, landbouw en landgebruik, en industrie. De bestedingen in 2021 richten zich op de gebouwde omgeving, duurzame elektriciteit (bijvoorbeeld in het glastuinbouwgebied) en mobiliteit. Hier is, zoals te zien in figuur 1, de grootste winst in CO₂-reductie te behalen.

Figuur 1: Energiemonitor HVC

Om stappen te kunnen zetten richting CO₂-neutraliteit zijn uitgaven nodig die niet (direct) financieel revolverend zijn, maar die wel maatschappelijke baten opleveren. Daarom wordt tevens voorgesteld om het revolverend karakter aan te passen naar 'revolverend indien mogelijk'. Er zal, bijvoorbeeld in het RES-proces, gezocht worden naar investeringsmogelijkheden waarvan de opbrengsten terugvloeien in de bestemmingsreserve. Maar er zijn ook uitgaven nodig waarvan geen financiële opbrengsten terugvloeien in de reserve.

Met dit voorstel wordt tevens het bestedingsplan voor 2021 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Omdat de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen op het gebied van duurzaamheid, zal er jaarlijks geïnventariseerd worden welke uitgaven aangepast, verwijderd of toegevoegd moeten worden. Deze wijzigingen zullen vervat worden in een bestedingsplan zoals deze nu voorligt, en jaarlijks rond de vaststelling van de begroting aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd. Er wordt naar gestreefd om een zo nauwkeurig mogelijke raming van de uitgaven op te nemen in het bestedingsplan. Indien er overschrijdingen plaatsvinden op de geraamde uitgaven heeft het college mandaat hier over te besluiten tot een bedrag van 25.000, bij overschrijdingen groter dan 25.000 zal er een voorstel aan uw raad worden voorgelegd ter vaststelling.

Beoogd effect

Bijdragen aan het streven naar een CO₂-neutrale gemeente in 2030.

Argumenten

1.1. Het voorstel past in het ingezette beleid, zoals de Lokale Energie Strategie (LES).

Eerder dit jaar is de LES door uw raad vastgesteld, waarin het streven naar CO₂-neutraliteit in 2030 herbevestigd is. Door de bestemmingsreserve duurzaamheid in te zetten voor dit streven, kunnen we als gemeente stappen zetten richting CO₂-neutraliteit. De uitgaven die worden voorgesteld dragen bij aan het streven naar CO₂-neutraliteit, en de uitvoering van het landelijke Klimaatakkoord.

1.2. Het jaarlijks bijstellen van het bestedingsplan geeft ruimte om bij te sturen op basis van de ontwikkelingen en innovaties binnen het thema duurzaamheid.

De route naar CO₂-neutraliteit is niet uitgekristalliseerd, maar is onderhevig aan ontwikkelingen en innovaties. Om hier op in te spelen is flexibiliteit van belang, door jaarlijks het bestedingsplan aan te passen, wordt deze flexibiliteit geborgd.

2.1 De voorgestelde uitgaven in 2021 dragen bij aan het streven naar CO₂-neutraliteit in 2030

De uitgaven uit het bestedingsplan 2021 dragen bij aan CO₂-neutraliteit en focussen zich op het verduurzamen van de gebouwde omgeving, het informeren en faciliteren van inwoners,

duurzame energieopwekking en duurzame mobiliteit. Deze activiteiten passen binnen de kaders van de LES, en de uitvoering van het landelijke klimaatakkoord.

- a. Het verduurzamen van de gebouwde omgeving is nodig om het energieverbruik te verminderen, en gebouwen voor te bereiden op de transitie naar aardgasvrij. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het ondersteunen van inwoners bij het verduurzamen van hun woning en de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
- b. Vanuit de Transitievisie Warmte (TVW) komen wijken naar voren die het meest kansrijk zijn om aardgasvrij te maken, hiervoor worden per wijk zogenaamde wijkuitvoeringsplannen opgesteld om dit verder te concretiseren. Dit draagt bij aan het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050.
- c. Vanuit het Klimaatakkoord is de ambitie voor 35 TWh hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land vastgelegd, dit wordt uitgewerkt in de RES. Deze onttrekking zal gebruikt worden om zoekgebieden verder te concretiseren, participatie en communicatie invulling te geven, en andere proces- en onderzoekskosten in relatie met de RES te dekken.
- d. De ambities uit het Klimaatakkoord worden uitgewerkt in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) waarin gekeken wordt naar toekomstbestendige oplossingen voor bereikbaarheidsopgaven (plannen voor infrastructuur, aanbod van (keten)mobiliteit, en sturing op ruimte en gedrag). Binnen de gemeente zal gewerkt worden aan het faciliteren van elektrisch rijden (laadpaalinfrastructuur) en het stimuleren van langzaam verkeer (voet, fiets).
- e. In navolging van de motie van uw raad (E201710992) in 2017 zal er een training tot energieambassadeur aangeboden worden voor vrijwilligers om inwoners te informeren over het verduurzamen van hun woning. Dit draagt bij aan de bewustwording en energiebesparing.
- f. Het streven naar CO₂-neutraal kunnen we als gemeente niet alleen, we hebben daar onze inwoners en ondernemers hard voor nodig. Hiervoor is de inzet van communicatie en participatie van belang, daarnaast kan dit budget gebruikt worden voor eventueel aanvullende proces- of onderzoekskosten.

Kanttekeningen

1.1. Door het revolverende karakter los te laten kan de bestemmingsreserve uitgeput raken.

Om stappen te kunnen zetten richting een CO₂-neutrale gemeente zijn ook niet revolverende uitgaven nodig. Deze leveren wel maatschappelijke baten op in de vorm van CO₂-reductie. Daarnaast zal waar mogelijk de revolverendheid geborgd worden door investeringen in duurzame projecten waarvan de opbrengsten kunnen terugvloeien in de bestemmingsreserve.

1.2. CO₂-neutraliteit is lastig te monitoren.

Door Rijkswaterstaat wordt voor iedere gemeente de klimaatmonitor bijgehouden, met daarin onder andere de CO₂-uitstoot. Op basis hiervan kan gemonitord worden of de CO₂-uitstoot binnen de gemeente afneemt.

2.1. De hoeveelheid onttrekkingen overschrijdt de hoeveelheid toevoegingen in 2021.

Aan de bestemmingsreserve duurzaamheid is bij vaststelling een revolverend karakter gekoppeld. Deze revolverendheid wordt (deels) geborgd door investeringen in bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens, waarvan de opbrengsten terugvloeien in de reserve. De concrete uitgaven die in dit besluit worden voorgesteld zijn niet (direct) revolverend. Deze uitgaven dragen echter wel bij aan het streven naar CO₂-neutraliteit, en leveren daarbij maatschappelijke baten op. Daarnaast zal in het kader van de RES, die in 2021 vastgesteld zal worden, nieuwe kansen worden verkend voor investeringen in zonnepanelen en windmolens waarvan de opbrengsten kunnen terugvloeien in de bestemmingsreserve.

2.2. Het bestedingsplan heeft alleen betrekking op het jaar 2021

Het streven naar CO₂-neutraliteit in 2030 vergt verder kijken dan alleen 2021, daarom zal jaarlijks gekeken worden welke uitgaven aangepast, verwijderd of toegevoegd moeten worden. In dit voorstel is het bestedingsplan voor 2021 voorgesteld, maar de komende jaren

zal er nog veel nodig zijn om de transitie naar CO₂-neutraal te maken. Het Klimaatakkoord behelst naast de gebouwde omgeving, elektriciteit, en mobiliteit ook industrie en landbouw en landgebruik waar de nodige transitie in gang moeten worden gezet. Het is van belang om als gemeente de komende jaren voldoende middelen te hebben om bij te dragen aan deze transitie.

Financiële gevolgen

Het volledige overzicht van toevoegingen en onttrekkingen is in de tabel hieronder weergegeven. In deze tabel zijn ook de komende jaren weergegeven, omdat een aantal toevoegingen een lange doorlooptijd hebben. De bestedingen uit het huidige bestedingsplan zijn doorgetrokken naar de komende jaren, maar zoals eerder benoemd zal er jaarlijks een bestedingsvoorstel voorgelegd worden aan uw raad.

Een korte toelichting op de verschillende onderdelen is als volgt:

Toevoegingen

- Zonnepanelen gemeentehuis: de opbrengsten van de zonnepanelen die geplaatst zijn op gemeentelijke gebouwen
- Windturbines: vergoeding voor het pachten van de grond voor de windmolens.
- SDE-subsidie: Ontvangen subsidie van de zonnepanelen in Stad van de Zon.
- Overheveling Reserve IKS: Het bedrag van € 110.000 is ten onrechte ten laste van de Reserve Duurzaamheid gebracht en wordt dus teruggestort.
- Asfaltcollector: De gemeente heeft een voorfinanciering van 75.000 euro gedaan hiervoor. Deze wordt over een termijn van maximaal 10 jaar terugbetaald (vanaf 2018 t/m 2028 7500 euro per jaar).

Reeds bestaande onttrekkingen:

- NME: Natuur, Milieu en Economie, waar onder andere schooltuintjes (die bijdragen aan de bewustwording van duurzaamheid bij de jeugd) uit worden gefinancierd.
- Maaibeleid: door de inzet van schapen wordt het maaien op een duurzame manier ingevuld.
- Bestemmingsplan ondergrond: de gemeente werkt aan het in kaart brengen van de ondergrond zodat op basis hiervan de juiste overwegingen en keuzes gemaakt kunnen worden voor de invulling hiervan.

Voorgestelde onttrekkingen:

- Verduurzaming gebouwde omgeving: om woningen voor te bereiden op de transitie aardgasvrij is het van belang dat woningen goed geïsoleerd worden, hierop wordt bijvoorbeeld ingezet door middel van zogenaamde 'wijkpakketten' waarbij inwoners advies krijgen over het verduurzamen van hun woning.
- Wijkuitvoeringsplannen op basis van de Transitievisie Warmte: vanuit de Transitievisie Warmte (TVW) komen wijken naar voren die het meest kansrijk zijn om aardgasvrij te maken, hiervoor worden per wijk zogenaamde wijkuitvoeringsplannen opgesteld om dit verder te concretiseren.
- Uitwerking Regionale Energie Strategie: richting de RES 1.0 zullen de zoekgebieden uit de concept RES verder geconcretiseerd worden. Hierbij komt veel kijken zoals de invulling van communicatie en participatie, aanvullende onderzoeken, en proceskosten. Hierbij zal ook gekeken worden naar potentieel revoluerende projecten, zoals investeringen in windmolens of zonnevelden. De RES biedt ook kansen voor het verduurzamen van het glastuinbouwgebied, waar een grote CO₂-reductie te behalen valt door het verduurzamen van de elektriciteitsvoorziening.
- Duurzame Mobiliteit: binnen de gemeente zal gewerkt worden aan het faciliteren van elektrisch rijden (laadpaalinfrastructuur) en het stimuleren van langzaam verkeer (voet, fiets).
- Opleiding energieambassadeurs: in navolging van de motie van uw raad (E201710992) in 2017 zal er een training aangeboden worden voor vrijwilligers om inwoners te informeren over het verduurzamen van hun woning.

- Communicatie, participatie en proceskosten: bevorderen van het draagvlak, inwoners en ondernemers structureel blijven informeren over het thema duurzaamheid. Bijvoorbeeld door beschikbare subsidies beter onder de aandacht te brengen via sociale media en lokale mediakanalen.

	bedragen x1.000				
Jaar	2020	2021	2022	2023	2023
Stand per 1 januari	1253	1332	863	441	19
Toevoegingen					
Zonnepanelen gemeentehuis	2	2	2	2	2
Windturbines	48	48	48	48	48
SDE-subsidie	39	ntb	ntb		
Overheveling van Reserve IKS (co-financiering)	110				
Asfaltcollector	8	8	8	8	8
Totaal toevoegingen	207	58	58	58	58
Onttrekkingen					
NME	47	47			
Maaibeleid	26				
Bestemmingsplan ondergrond	55				
Verduurzaming gebouwde omgeving		150	150	150	150
Wijkuitvoeringsplannen op basis van Transitievisie Warmte		80	80	80	80
Uitwerking Regionale Energie Strategie		100	100	100	100
Duurzame mobiliteit		60	60	60	60
Energieambassadeurs		10	10	10	10
Communicatie, participatie, proceskosten		80	80	80	80
Totaal onttrekkingen	128	527	480	480	480

Preventief toezicht

- Ja
 Nee

Communicatie

-

Uitvoering

-

Monitoring/Evaluatie

De aankomende bestuurlijke fusie zal gevolgen hebben voor de financiële inrichting van de nieuwe gemeente, inclusief de inrichting van de reserves. Het volgende bestedingsplan zal aan de nieuwe gemeenteraad worden voorgelegd in de vorm die aansluit bij deze nieuwe structuur, indien deze op dat moment al is ingericht.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
------------	-----------------

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Mens en Samenleving d.d. 3 november 2020
RB2020087 Bestedingsvoorstel bestemmingsreserve Duurzaamheid :

Bespreekstuk

Heerhugowaard Stad van kansen

Nr.: RB2020087

Voor	Allen
Tegen	---

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 oktober 2020;

gelet op het advies van de commissie Stad en Ruimte d.d. 3 november 2020;

gelet op:
het budgetrecht van de gemeenteraad;

b e s l u i t

1. De bestemmingsreserve Duurzaamheid te koppelen aan het streven naar CO2-neutraliteit en daarvoor de eis van revolverendheid aan te passen naar 'revolverend indien mogelijk'.
2. De volgende uitgaven voor 2021 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid te onttrekken:
 - a. € 150.000 voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
 - b. € 80.000 voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen op basis van Transitievisie Warmte (TVW).
 - c. € 100.000 voor de uitwerking van de Regionale Energie Strategie (RES).
 - d. € 60.000 voor duurzame mobiliteit.
 - e. € 10.000 voor het opleiden van energieambassadeurs.
 - f. € 80.000 voor de communicatie, participatie en proceskosten.

Heerhugowaard, 24 november 2020

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

de voorzitter,
A.B. Blase